

УДК 347.7.339.13

Кірпіченко Юлія Сергіївна

студент

Київський національний університет технологій та дизайну

Кирпиченко Юлия Сергеевна

студент

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Kirpichenko J.

Kyiv National University of Technology and Design

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ
КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

**ORGANIZATIONAL AND LEGAL PROVIDING OF THE PROTECTION
FOR SECURITY OF THE COMMERCIAL SECRETS AND SUBJECTS
FOR ECONOMIC ACTIVITY**

Анотація. Досліджено та узагальнено основні організаційно-правові засади захисту комерційної таємниці в ринково-економічній системі. Здійснено висновок, щодо рівня організації захисту та найраціональніших способів збереження інформації.

Ключові поняття: комерційна таємниця, конкуренція, ринково-економічна система, фінансово-економічна безпека, інформація, конфіденційна інформація, недобросовісна конкуренція.

Аннотация. Исследованы и обобщены основные организационно-правовые защиты коммерческой тайны в рыночно-экономической системе. Осуществлен вывод, по уровню организации защиты и рациональных способов хранения информации.

Ключевые слова: Коммерческая тайна, конкуренция, рыночно-экономическая система, финансово-экономическая безопасность, информация, конфиденциальная информация, недобросовестная конкуренция.

Summary. It is investigated and generalized the main organization and legal principles of security of the commercial secrets in the market and economy system. There is a conclusion about the level of the protection and the most rational ways of saving the information.

Key words: a trade secret, competition, market economic system, financial-economic security, information, confidential information, unfair competition.

Актуальність теми: В сучасних умовах розвитку економіки та функціонування бізнесу в Україні, особливої значимості набуває організаційно – правовий захист комерційної таємниці в контексті фінансово – економічної безпеки суб'єкти господарювання.

Важливим фактором є розвиток інформаційних технологій, мережі Інтернет, людського професіоналізму що уможливають «кібернетичні злочини», та доступ до комерційної інформації та комерційної таємниці, конкурентів - учасників підприємницької діяльності.

Актуальним дане питання являється, насамперед, у відносинах економічної конкуренції. Це зумовлено тим, що комерційна таємниця являється конкурентоздатністю об'єкта господарювання.

В процесі розвитку фінансово–економічної безпеки склалися певні аспекти охорони комерційної власності від незаконного використання та розкриття, які здійснюються за допомогою певних організаційно-правових заходів, що є гарантом для всіх суб'єктів господарської діяльності.

Отже, запровадження організаційно–правового захисту є ключовим структурним елементом комерційної таємниці в процесі функціонування. Розвиток та вдосконалення елементів захисту для рівнів збереження та використання комерційної таємниці, відкине поняття недобросовісної конкуренції та забезпечить захист будь – якому суб'єкту господарювання .

Останні дослідження та публікації: Проблема комерційної таємниці та її організаційно–правове забезпечення досліджуються, як ученими – економістами так юристами. Достатня кількість публікацій з'явилися в

останні роки, висвітлюючи аналіз понять комерційної таємниці, правовий захист від несанкціонованого використання та пропозиції, щодо вдосконалення. Зокрема висвітлення даної тематики та аналіз проводили такі вчені як, О.А. Городов, Г.О. Сладньова, О.В. Черевенко. Однак з плином часу досить багато аспектів змінюються и залишаються поза зором вчених – юристів та економістів.[1,2,3]

Такі вчені, як, Мойсеєнко І.П. та Марченко О.М. визначають поняття фінансово–економічної безпеки підприємства, як його такий стан, який забезпечує захищеність його фінансово–економічних інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз та створює необхідні фінансово–економічні передумови для стійкого розвитку в поточному та довгостроковому періодах. [4].

Виклад основного матеріалу: Зроблений аналіз праць вчених показує наскільки важливим є організаційно–правовий захист комерційної таємниці в контексті фінансово–економічної безпеки.

В існуючих умовах конкурентного середовища інформація є цінним об'єктом, оскільки володіння нею в ринково–економічній системі необхідне для здійснення успішної конкурентоспроможної діяльності.

Вступ України до ринкових відносин, а отже розвиток підприємницької діяльності і конкуренції сприяють необхідності правового захисту інформації, розголошення якої завдає масштабних збитків суб'єктами господарювання.

Забезпечення правового захисту секретної інформації здійснюється Законом України «Про інформацію» від 2.10.1992 (редакція станом на 21.05.2015) Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом [5]. Також ст. 420 Цивільного кодексу України

визначено, «комерційна таємниця є одним з об'єктів інтелектуальної власності. Відповідно майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю належать особі, яка правомірно визнала інформацію комерційною таємницею, якщо інше не встановлено договором.» [6].

Відповідно до законодавства захист комерційної таємниці можна умовно поділити на організаційно та правову форми.

До організаційних форм слід віднести забезпечення загальних відомостей щодо інформації та інформування, основні положення щодо використання даних та їх доступність.

Правові форми уможливають здійснення захисту прав, порядок процесу встановлення відповідальності за неправомірне використання таємної інформації, недобросовісної конкуренції та міру покарання.

Основний захист комерційної таємниці особливо у відносинах ринкової конкуренції показний у главі 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Даний закон передбачує такі склади порушень :

- неправомірне збирання відомостей, що становлять комерційну таємницю;
- розголошення комерційної таємниці;
- схиляння до розголошення комерційної таємниці;
- неправомірне використання комерційної таємниці. [7]

Нажаль такої організаційно – правової бази захисту комерційної таємниці для вже існуючого конкурентного середовища недостатньо. Особливо беручи до уваги досвід та правову захищеність інформації в розвинених країнах світу, слід удосконалювати правову базу України, що в свою чергу забезпечить тільки позитивні результати, збільшить шанс на ведення добросовісної конкуренції.

Організаційна форма захисту комерційної таємниці полягає у самостійному здійсненні суб'єктом господарювання дій щодо захисту його

права на комерційну таємницю. До організаційних заходів захисту комерційної таємниці належать:

- встановлення власником певного режиму доступу до інформації шляхом організації режимних зон на підприємстві;
- використання носіїв інформації, що роблять неможливим несанкціоноване копіювання;
- встановлення спеціального режиму паролів доступу; встановлення спеціальних технічних засобів охорони таємної інформації;
- застосування технічних засобів виявлення каналів витоку інформації, скануючи приймачів, багатофункціональних пошукових приладів, апаратури для виявлення диктофонів, пристроїв швидкого захисту інформації тощо. [8]

Література:

1. О. А. Городов «Недобросовестная конкуренция. Теория и правоприменительная практика» К.: Статус, 2010.
2. Г. О. Сладбннова «Поняття та ознаки комерційної таємниці», 2003 р.
3. Черевенко О. В. «Інтелектуальна власність» : навч. пос. К.: Знання, 2008 – 446 с.
4. Мойсеєнко І. П. та Марченко О.М. «Управління фінансово – економічною безпекою підприємства», Львів, 2011 р.
5. Закон України «Про інформацію» №48 – ВР від 02.10.1992.
6. Цивільний кодекс України від 23.07.1998 р.
7. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» №236/96 – ВР від 07.06.1996 р.
8. Марущак А. І. «Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом: курс лекцій. К.:КНТ,2007 – 208 с.